Ч. 166 (14.063). Львів, середа 26. червня 1935. Ruukowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504.060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Спільна політика Італії і В. Британії.

Наради Мусолінія з мін. Іденом.

РИМ, 25. 6. ПАТ. Мусоліні приняв учора мін. Ідена у венецькій палаті і розмовляв з ним яких дві години. Підчас наради обговорили морське порозуміння В. Британії з Німеччиною, проект летунського пакту та інші справи, про які згадувала французько-британська заява з 3. лютого ц. р. Про хід наради оголошено сухий комунікат, який каже, що оба державні мужі обговорювали справу наддунайського пакту та організацію збірної безпеки в Европі. Мусоліні приймав мін. Ідена сніданням. Вечором мін. Іден гостив Мусолінія обідом у британській амбасаді.

РИМ, ПАТ. Вчора в 5-ій год. пополудне Мусоліні вів довшу нараду з французьким амбасадором де Шамбреном. Амбасадор заявив опісля представникам преси, що між Італією і Францією панує однозгідність у справі вдержання миру в Европі.

ЛЬОНДОН, 25. 6. ПАТ. Дипльоматичний кореспондент щоденника „Дейлі Телеграф" повідомляє з Риму, що вчорашні розмови мін. Ідена з Мусолінієм зводяться до таких трьох справ: 1) В. Британія без клопоту устійнила з Італією спільну політику в усіх европейських справах. Ця політика буде згоджуватись теж з політикою Франції. 2) Італія не тривожиться підписанням німецько-британського морського порозуміння, але має застереження подібно як Франція до способу, яким осягнули це порозуміння. 3) Мусоліні ствердив, що вже дійшло до загального порозуміння у справі обмеження зброєнь Німеччини і тому є прихильником негайних переговорів у справі летунського пакту.

У справі Абісинії мін. Іден звсує Мусолінієві деякі пропозиції, розгляд яких може довести до позитивних вислідів.

Новий уряд в Югославії.

У понеділок пополудне оголошено офіційно листу нового югославянського кабінету, який створив Стоядіновіч, міністер фінансів. Прем'єром і міністром закордонних справ став Стоядіновіч, колишній сербський радикал; міністром війни — ґен. Живковіч; міністром внутрішніх справ Корошец, член словінської народньої партії, міністром комунікації Спаго, член партії мусулманів; міністром публичних робіт — Попович, радикал; міністром фінансів — Летіца; міністром суспільної опіки Прека, хорват; міністром хліборобства — Станович; міністром справедливости — Авер, хорват; міністром торговлі — Вробанич, хорват; міністром фізичного виховання молоді — Коменович; міністром культури — Стошевич; міністрами без теки — Янкович і Бегмен.

Членів нового уряду заприсягнули в понеділок в год. 5-ій пополудні.

Мін. Єфтича призначають югославянським послом у Парижі. Політичні кола здогадуються, що мін. Єфтича відсунули від внутрішньої політики Югославії з огляду на його вороже відношення до хорватів.

БІЛГОРОД, ПАТ. Політичні кола вважають теперішній уряд тимчасовим, який до кількох місяців має підготовити вибори на інших засадах. Новий уряд є в дійсности урядом національної єдности і широкої концентрації, бо до кабінету ввійшли радикали, словінці, хорвати, мусулмани і представники югославянської народньої партії. Прилюдна опінія приняла уряд Стоядіновича прихильно.

ЗАЯВА ПРЕМ. СТОЯДІНОВИЧА

БІЛГОРОД, 25. 6. ПАТ. Прем. Стоядінович склав представникові агенції Аваса таку заяву: Кризу уряду, до якої довели відомі усім події з ділянки внутрішньої політики, вдалось щасливо поладнати після нарад реґента кн. Павла з визначними представниками різних політичних течій. Новий уряд, який створено під гаслом обєднання, складається нетільки з представників, які піддержували попередній кабінет, але також груп, які стояли осторонь. Таким чином поширено основи уряду. Новий уряд є кабінетом праці і сподіється, що парлямент буде з ним співпрацювати. Закордонна політика не входила в гру підчас подій минулого тижня. Закордонна політика Югославії на щастя не залежить від припадкових подій внутрішньої політики. Опісля премієр підкреслив, що Югославія буде далі співпрацювати зі своїми приятелями і союзниками з Малої Антанти та балканськими державами. Буде теж вести традиційну політику приязни з Францією.

Італія ставить нові вимоги Абісинії.

ЛЬОНДОН, 25. 6. ПАТ. „Дейлі Експрес" повідомляє з Адіс Абеби, що італійське посольство доручило вдруге, щоб італійські громадяни покинули Абісинію до 10 днів. Вчора італійське посольство переслало абісинському урядові ноту зі закидом, що Абісинія нарушила суверенність султанату Джіми.

В. Британія посередничить в італійсько-абісинськім конфлікті.

АДІС-АБЕБА, ПАТ. Цісар Абісинії заявив, що поголоски про непорозуміння між Абісинією і В. Британією є неправдиві. Взаємини між обома державами є дружні. Енерґійне посередництво В. Британії в конфлікті з Італією на думку цісаря — є найкращим доказом приязни.

Поділ більших доходів з державою.

ВАШИНҐТОН, 25. 6. ПАТ. През. Рузвельт висловив членам конґресу своє бажання, щоб конґрес ще на теперішній сесії приняв його проект закону про збільшення податків від спадщини і даровизн. Сесію конґресу продовжать.

Проєкт закону про створення орґанізації фінансової допомоги для фармерів приняв сенат більшістю 45 голосів проти 32. Проєкт передбачує створення товариства з основним капіталом 50 мілiонів долярів. Товариство має право видавати бони на суму одного міліярда долярів. Проєкт переслали до палати репрезентантів.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie wiceprezes S. O. Ł. Malicki, jako przewodniczący, S. O. W. Kwiatkowski i S. O. L. Dworzak jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 153 czasopisma pt. „Dilo" z daty Lwów, 12. czerwca 1935. do Sygn. VI. I. Pr. 88/35, na posiedzeniu niejawnem w dniu 18. czerwca 1935 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną 12. czerwca 1935. przez Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt. „Dilo" Nr. 153 z daty Lwów, 12. czerwca 1935. zawierającego: 1). w artykule pt.: „Nowa powiń widstupstwa wid hreko-katolyćkoji Cerkwy na Łemkiwszczyni" — znamiona występku z art. 170 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. — Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu przez szerzenie fałszywych wiadomości o sytuacji religijnej na Łemkowszczyźnie szerzyć niepokój publiczny. Według §§. 447, 489, 493 p. k. oraz §§. 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: Ł. Malicki w. r. Protokulant: apl. Durkot w. r. Za zgodność: Janowicz kier. sekret.

Ініціятива й енергія.

Що може і повинна зробити наша інтелектуалістична верхівка для розбудження в нас енергії до промислу?

Від Редакції: Статтю містимо в порядку дискусії.

I.

У конкурсовій статті „Засоби й можливости розбудження і плекання людської енергії" я поставив тезу, а радше жадання до наших письменників і критиків, що вони повинні взяти на себе акцію розбудити в нас, у масі нації, енерґію й охоту до праці над розбудовою нашого промислу. Тому я зобовязаний сказати докладніше, як це вони і що саме повинні робити. Тут буде теж міститися ближча мотивація того, чому якраз вони мають це зробити.

Наші письменники і критики вже багато зробили би для наміченої цілі, якщоби взагалі забрали прилюдно слово і заявилися в цій справі. Громадянство цікаве було би знати, що вони думають про промисл: чи він нам потрібний чи ні, чи важніше для розвитку нашої нації промисл чи література і про що ми нині наперед повинні дбати, про промисл чи літературу?

Ми знаємо, письменники і критики можуть сказати, що одно і друге є однаково важне, що одного не можна міряти другим і що для життя і розвитку нації є одно так само і рівнорядно конечне як друге. Одначе нам не йде про те, як воно є в засаді. Нам іде про те і нині є для нас важне, корисне і потрібне, **щоби вони заявили, що під сучасну пору** промисл є для нас таки важніший ніж література!

Inter arma silent Musae; коли війна, то всі змагання нації йдуть у тім напрямі, щоби вести війну, і тоді нема місця на літературу і мистецтво! Певно, письменники і мистці можуть собі в часі війни писати і творити і звичайно так діється, що підчас війни повстають найкращі твори, а бодай замисли до них. Але в часі війни письменники і мистці не приходять до прилюдного слова, а як приходять, то тільки на те, щоби загріти чи запалити націю до війни.

Вправді тепер у нас нема війни. Але можна сказати, є гірше ніж війна, бо йде про фізичне істнування нації. Якщо ми нині не подбаємо про те, щоби дати хліб нашій інтеліґенції, і на майбутнє не запевнимо їй можности екзистенції, то легко може статися, що ми знов, уже не знати, який раз у нашій історії, стратимо свою еліту, вищі верстви і найдемося в тім самім положенні, що перед нинішнім нашим відродженням. І тому наші письменники і критики повинні признати і прилюдно заявити, що нині є для нас важніший промисл і взагалі які-небудь інші матеріяльні засоби, що ведуть до запевнення фізичного істнування нашої інтеліґенції, ніж література і мистецтво. А вже, певно, коли нація збогатиться і скріпиться матеріяльно, то піднесеться, можна сказати, автоматично, література і мистецтво.

Нічого казати, що така заява письменників, критиків і мистців викликала би велике враження серед громадянства і причинилась би у високій мірі до піднесення розуміння і свідомости ваги промислу для розвитку нації, а тим самим причинилась би до скріплення в нас охоти й енергії до промислу. Неодин наш юнак або і старший громадянин, що нині бродить у нетрях ідеалістично-абстракційного розуміння праці для народу, покинув би свій безплідний ідеалізм і взявся би до промислу, а бодай зрозумів би, що через піддержку рідного промислу він робить велику роботу для нації.

Письменники, критики і мистці можуть ще сказати, що це „дикі претенсії" вимагати від них заяви, це до них не належить, вони в тім нефахові, ніхто не буде покладатися на їхне некомпетентне слово і взагалі ніде, в ніякій нації на світі, таке не водиться, щоби письменники і мистці висловлювалися в справах промислу, які в цілости належать до економістів, промисловців, політиків і державних мужів.

Так, це правда, що ніде в світі не водиться, щоби письменники і мистці забирали прилюдне слово і то таке, щоби мало вплив, у справах промислу. Але чи деінде, по інших націях, що мають свої держави, водиться, щоби письменники, критики і мистці мали таке особливе і виїмкове **громадянське** значіння, як у нас? Чи по інших націях, у англійців, французів, німців і т. д. письменники і мистці мали, і мають, такий вплив на придбання державної сили, як наші письменники і мистці — Котляревський, Шашкевич, Шевченко, Лисенко, Франко і т. д. мали вплив на наше національне відродження? А крім того чи нині наші письменники і критики „не мішаються до політики?"

А тому якщо наші письменники, критики і мистці погоджуються з тим, щоби їм приписувати особливе й виїмкове значіння в громадянському житті і першорядну ролю в нашім національнім відродженні, то мусять погодитися також з тим, щоби від них, відмінно ніж у інших націй, жадати вияснень, директив і поучень у якихнебудь громадських справах, отже і в промислі. А про компетенцію слова не ходить, лиш про авторитет, який мають наші письменники і критики серед нашого громадянства і який — всеодно, з яких причин — є поки що більший ніж авторитет наших економістів, промисловців і політиків.

Другеж, якщо ми по 100 літах нашого національного відродження і життя дійшли до того, що маємо такий світогляд і психіку, що не вміємо реально оцінювати наше положення і не знаємо, що значіння нації залежить від придбання реальних сил, але думаємо, що це залежить від „ідеалізму", принципіяльізму і т. д., а через те так пиняво йде ріст і розвиток нашої фактичної сили, то цьому в першу чергу винні — всеодно, що несвідомо — наші письменники і критики як творці нашої духовости. А тому є їхній **обовязок направити наш світогляд і психіку!** Дух ідеалістичного розуміння життя і життєвої боротьби, якому дав початок або якого був наймаркантнішим виразником в історії нашої духовости Сковорода, той дух, який потім у громадському житті проявлявся в ідеольогії Кирило-методіївських братчиків, пізніше, перед війною і підчас війни і революції, у наших соціялістів, а нині проявляється у наших ультранаціоналістів, — дарма, що всі ці напрямки видавалися, а нині ультранаціоналізм видається, вершком нашої духової творчости, надії фільософія Сковороди була невільничим наслідуванням візантійського духа, ідеольогія Кирило-методіївців польського месіянізму, а соціялізм і націоналізм західньо-европейських ідеольогій, — той дух, якщо ми хочемо дійсно політично виплисти наверх, мусить зникнути з нашого світогляду і нашої психіки! До цього мусять причинитися наші письменники, критики і мистці як наші духові провідники.

Та вже з цього останнього виходить, що на заяві наших письменників і критиків не може скінчитися. Вони мусять мериторично причинитися до того, щоби в нашім громадянстві збудити розуміння і свідомість ваги промислу для нашого національного розвитку.

Ми нині дивимося на фашизм і гітлеризм і на перший погляд нам видається, що це чисто духові течії як у фільософії або літературі чи мистецтві. Міжтим, коли підемо на дно справи, то бачимо, що ті течії випливають із зовсім матеріяльного джерела. Вони випливають з новочасної господарської скрути, а в Німеччині ще й з того, що ця остання була у війні побита. Щоби вирятувати свої нації з господарської, матеріяльної скрути, виступають в Італії Муссоліні, а в Німеччині Гітлер зі своїми ідеольогіями.

І ми, відчуваючи і розуміючи те, що ці оба великі мужі прийшли на те, щоби видобути свої нації зі скрути, а яка на нас налягла не менше, а навпаки, більше ніж на інші нації, зідхаємо до того, щоби й у нас появився якийсь такий муж, як Муссоліні або Гітлер. Та ба! У нас ані не видко, щоби такий муж появився, ані в нас не такі відносини, щоби він міг появитися, ані не видко, щоби в нас взагалі можна було видумати таку програму, яка би була подібна до фашистівської чи гітлерівської, щоби нас вирятувала зі скрути. Усяким таким програмам і змаганням до реформ, які торкались би тільки нас самих, українців, положила би край чужа влада, а наш „Муссоліні" чи „Гітлер" скорше зникнув би ніж появився.

А всетаки наша нація як живий організм і такий, що наперекір усім супротивностям хоче жити, найшла програму, не те щоби видобутися зі скрути, а просто, щоби заховати себе перед загибілдю! Це програма розбудувати власний промисл. Ясна, як на долоні, річ: якщо ті богатства, що виходять з нашої землі і творяться завдяки праці наших рук, вертатимуться за посередництвом промислу і торговлі назад до нас, а не будуть розпорошуватися по чужині, то ми і вирятуємося з матеріяльної скрути і заховаємо себе як нація при житті!

Одначе цю програму винайшла наша нація стихійно і несвідомо, якби відрухово й інстинктово. Ми навіть не можемо назвати імен тих людей чи одної тої людини, що перша кинула те гасло, якщо не віднесемо цього ще до передвоєнних часів і не скажемо, що ними були вічної памяти наш заслужений Е. Олесницький і О. Нижанківський.

Нам потрібно, щоби цю програму, раз, усвідомили собі і духово приняли всі наші верстви від першого інтеліґента, чи якщо в нас є які більші земельні власники чи „капіталісти", до останнього селянина-хлібороба, халупника і пролетаря, і друге, щоби вона дістала своє теоретичне і психольогічне обґрунтування-мотивацію, свою ідеольогію. Тут було би відворотне явище до того, як було із фашизмом і гітлеризмом: ці останні мали наперед свої ідеольогії, а потім, коли прийшли до влади, переводили свої програми в життя, а наша програма наперед була переводжена в життя, якщо можна так про перші початки нашого промислу говорити, а потім повинна дістати свою ідеольогію. Якщо вона дістане свою ідеольогію, щойно тоді ми будемо її живіше й інтензивніше і з повною свідомістю цілей, засобів і метод переводити в життя і в нас зникне упередження і нехіть до промислу, навпаки, прийде любов до нього.

Іван Билина.

БАРБЕЙ Д'ОРЕВІЛІ. 5)

Поза партією віста.

III.

Такий погляд про графиню Стассевіль панував загально, коли Мармор Каркоель — той, що може найменше з усіх повинен був попасти на життєвий шлях графині, приїхав з другого кінця світу, щоб засісти за той зелений столик, де бракувало партнера. Він походив з того краю, де проходить дія чудової повісти Вальтер Скотта „Пірат", яку Мармор хотів з деякими змінами пережити наново у маленькому забутому містечку над Ляманшем. Він виховався над берегами того моря, що його прорізував корабель „Клєвелянд".

Мав він 15 літ, коли йому купили становище лейтенанта в англійському полку, що відїжджав до Індії і там 12 літ воював із маратами. Ось і це все, що довідалися від нього та від Гартфорда, — а ще й те, що був він споріднений із славетним шотляндським Дуглясом „Кривавим Серцем". Все інше залишалось назавжди невідомим...

Він не оповідав ніколи про свої пригоди в Індії, у тій велитенській та жахливій країні, де люди з розширеними грудьми навчилися так широко дихати, що на Заході не стає їм повітря. Ці пригоди були виписані таємними знаками на його мідяно-золотому чолі і проявлялись у гострих блискавках його очей, які він умів пригашувати, коли на нього хтось дивився та ще й проявлялись у блискавкових рухах, коли десять разів з черги відкидав він на висках своє волосся підчас віста або партії екарте.

Та винятком цих гієрогліфів жесту та гри обличчя, доступних тільки для спостережливих, і що так само як гієрогліфи мають тільки невеличку кількість знаків, Каркоель був нерозгадний, як і на свій лад була нерозгадна графиня Трамбле. Всі молоді шляхтичі цього міста, цікаві як ті жінки і пролазливі як ті змії, горіли з нетерплячки, щоб почути щось від нього із його споминів молодости. Та в цьому вони ніколи не мали щастя.

Каркоель не пив вина як турок, що вірить у Коран. Я ніколи не бачив, щоб він уживав іншого напитку крім води та кави. Чи карти, як можна було міркувати, були його дійсною пристрастю, чи тільки прибраною? Адже-ж пристрасти можна так само набратись як недуги.

Столик до віста був у нього розкладений з самого ранку. Він уставав у 9-ій годині, пив чай з якимсь приятелем, що прийшов на віста, вони починали грати і кінчали аж у 5-ій год. сполудня. Тому, що на таких сходинах збиралось багато гостей, за кожним робром партнери мінялись, а інші побивались об заклад. Не сама-ж молодь приходила на ці своєрідні ранки, але найповажніші місцеві громадяни.

Навіть „батьки родин" — як мали звичку казати жінки у небезпечному віці — наважувались гайнувати цілі дні у цій печері гри і жінки виливали всі помиї на голову того шотляндця, що привіз із собою чуму і заразив нею їх чоловіків. Хоч вони й давно попривикали, що їх чоловіки грали, але-ж не в такій мірі і з таким завзяттям.

Десь коло 5-ої години люди розходились, щоб у вечір знову зійтись у товаристві і бодай на око взяти участь в офіційній грі, на послугах господині дому, а насправді, щоб грати далі початого ще вранці — Каркоелевого віста.

Можете самі уявити собі, як далеко зайшли ті люди, що не робили нічого іншого; вони підняли віст до висоти найважчого і найблискучішого фехтування.

Вплив Каркоеля, проти якого бунтувались розумні жінки, не тільки не меншав, а зростав. Це-ж і зрозуміле. Вплив ішов не так від Мармора та його своєрідних прикмет, як від тої пристрасти, що він найшов її там живою і яку він своєю присутністю та власним нахилом іще побільшив. Мабуть найкращий засіб володіти людьми це зачепити їх пристрасти. Як міг Каркоель не мати такої влади?

За ввесь час побуту у цьому місті його приймали однаково привітно і гарячково хотіли приймати в себе. Жінки, що його боялись, воліли, щоб він приходив до їх хати, ніж, щоб їх сини чи чоловіки мали сидіти в нього і вони приймали його, як тільки жінки вміють приймать в себе людину, що є осередком загальної уваги, зацікавлення або якогось руху, навіть, коли він їм нелюбий. Влітку він виїжджав на два тижні або місяць на село. Маркіз Сен-Альбанс піклувався ним із своєрідним подивом, мало сказати піклувався. На селі, як у місті, вічно грали віста. Пригадую собі (я був іще школярем на вакаціях), як я брав участь у чудовій рибальчій виправі на лососі на кришталевих водах Дуву. Каркоель у човні грав тоді віста „при двох небіжчиках" (double dummy) з одним місцевим шляхтичем Колиб він був упав у воду, то і там мабуть був би грав!...

(Далі буде.)

Semper idem.

Протиукраїнська Москва в минулому й теперішньому.

(Докінчення.)

Гетьман Іван Мазепа, на той час політик на непересічну европейську міру, рівний кардиналові Рішельє, одиниця знана тоді в Европі завдяки свому політичному розумові, пізнав, що вибила 12. година визволення України з московського ярма, що треба використати хвилю, коли то Петро Великий був у війні зі шведами та стрясти ярмо, бо в противному випадку наступить поневолення за століття. Тому получився з Карлом XII. і виступив війною проти „білого царя". На жаль, свої не зрозуміли ваги хвилі, не добачували історичности моменту, коли рішалося це страшне гамлетівське „бути або не бути" України. Придивлялися з заложеними руками, як горстка героїв із Мазепою на чолі в лучбі з хоробрими вікінґами Скандинавії кервавилися за кращу долю нашої батьківщини у затяжній боротьбі з диким та жорстоким деспотом Московії, що тоді, завдяки своїй цивілізаційній політурі втішався у сліпої, як і тепер за справи Росії, Европи симпатією, як „Пієрр ле Ґранд" або що більше і гірше, як окаяні сини переходили на сторону ворога, щоби „катувати, знущатися над рідною матірю", говорячи словами Шевченка. Тому власне прийшло тоді до страшної траґедії під Полтавою в 1709. р., траґедії, яких всесвітня історія не знає богато, хіба битва на Косовому полі в 1389. р., або бій на Білій Горі в 1620. р., де доля сербів або чехів була припечатана на довші часи.

Ґраф Капніст як визначний ум, український патріот і людина з широким европейським виднокругом входив у другій половині XVIII. століття в дипльоматичні звязки з двором пруського короля, щоби допомогти своїм перед московським нещастям. Найкращий вислів цій страшній траґедії України в кігтях Росії дав наш незабутній кобзар Тарас Шевченко, який львину частину своїх творів присвятив Україні, поневоленій москалями, отже політичній проблемі, а в вірші „Розрита могила" не може по упливі майже двох сотень років простити Богданові Хмельницькому, що він заключив нещасний договір у Переяславі з московським царем; Шевченко уважає власне, що ця конвенція була зародком траґедії України.

Так виглядало відношення царської Росії до України. Якеж воно від хвилини жовтневої революції 1917. р., від хвилини, як у Росії прийшли до влади большевики, які, як декому видається, змінили все коріння та почали вести зовнішну політику, цілком відмінну від колишньої царської?!

Зараз по опануванні Петрограду і Московщини большевики творять штучно радянський уряд України з осідком у Харкові, який то уряд вже в часі мирових переговорів з осередніми державами при кінці 1917. р. і на початку 1918. р. в свому суперництві з Центральною Радою кличе московських большевиків на Україну. Ці останні по остаточній перемозі антанти над осередніми державами, по упадку гетьманату Скоропадського, поневолюють в короткому часі весь простір і вже в 1920. р. стають твердою ногою над Збручем. Заключають у Ризі мир з поляками, який нагадує Андрусівський мир з 1667. р. На Україні знову большевики вдають приятелів української державности, в 1923. р. впроваджують у життя політичний устрій, на основі якого творять зі східної Европи щось на зразок Злучених Держав Північної Америки, в якому то конґльомераті, себто федерації Совітська Україна має творити самостійну політичну одиницю, рівну іншим союзним республикам, як Московщина. До випрацювання цієї конституції покликує Ленін українців як впр. Скрипника. Виразно сказано в цьому законі, що Совітська Україна рішає сама про свою долю, в нічому не є залежна від Кремлю і може навіть сама рішити, що виступає цілковито із союзу совітських республик („вплоть до отделенія").

Отже маємо Переяслав у модерному виді. Зараз після того почався на Україні навіть українізаційний курс, який завернув голову не одному свідомому українцеві з галицького загумінка. У Харкові були комісаріяти, себто міністерства всіх ресортів з головою ради народніх комісарів на чолі. Могло видаватися, що в рамах совітського союзу та устрою є українська держава. Одначе це все було лише в теорії, бо в практиці все діялося на Україні з волі Кремлю. Тимчасом кілька літ опісля починає центральний уряд з Москви послідовно обмежувати „самостійність" України також правно, теоретично. Зносить більшість т. з. незалежних комісаріятів у Харкові, а полагоджування їх аґенд поділює такимже установам у Москві. Вводить назад російську мову в урядування, а всякий не то спротив, але навіть мнимий брак ревности в праці для комуністичної і всеросійської ідеї уважає за контрреволюцію й карає смертю. Дійшло до того, що навіть українську національну свідомість у членів комуністичної партії санкціонується строгими карами до смертної включно як національний ухил, хоч такої методи не стосується у відношенні до комуністів, які під національним оглядом є і маніфестуються назовні як рані москалі. Нарешті в останніх роках постановив московський Кремль вигубити цілком фізично наш нарід умисне „ад гок" підготовленим голодом. Чиж не повторяється знова те, що було предметом пропозиції зі сторони Москви до Туреччини підчас переговорів у Кучук-Кайнарджі в р. 1681, а саме, цілковите опорожнення Правобережжя з населення. Провідники большевицької партії, а заразом мужі стану СССР так у себе дома (Сталін) як також за границею (Чічерін) послуговуються щораз частіше терміном „Росія", замісць „СССР". Стараються большевики слідами Валуєва навіть змосковщити нашу мову, викидаючи питомі українські слова, як „контрреволюційні", „буржуазні", а впроваджуючи натомісць російські під покришкою що то буцім вони є „пролетарські", що відповідають пролетарській культурі.

Ось бачимо, що історичний процес з другої половини XVII. і цілого XVIII. століття повторився по світовій війні на цілій лінії, лише в десятеро коротшому часі і в відмінній формі відповідно до значної зміни обставин. Не даром казали римляни „Ніґіль нові суб соле".

На цьому порівнанні бачимо наглядно, що зовнішна політика большевиків у відношенні до українців є своїм змістом та сама, що була за царських часів, лише на значно більшу скалю закроєна. У інших народів бачимо те саме явище впродовж цілої історії, хоч би взяти за приклад взаємовідносини Франції і Німеччини, почавши від трактату у Верден (Verdun) до сьогоднішнього дня. Можна сміло ствердити, що коли би нині запанували комуністи у Франції і Німеччині, то старий віковий антаґонізм поміж тими двома народами не устав би.

Зі сказаного можна сміло виводжувати правило, засаду, емпіричною дорогою дійти до історіософічної і геополітичної конклюзії, що зміна внутрішнього порядку в даній державі, зміна соціяльного, суспільного і внутрішньополітичного устрою всякої держави не має на довший протяг часу ніякого впливу на її зовнішню політику. Правду сказав один французький політик, що „dans la politique extérieure d'un Etat il y a toujours la même chose".

Д-р Петро Мінко.

Нова жертва большевицького режіму.

Г. ГОЛОСКЕВИЧ.

Коротенька звістка в „Ділі" про смерть Григорія Голоскевича, звістка хоч і дуже спізнена, тяжко вразила всіх, що знали покійного. Ще зовсім нестарий, веселої вдачі, здебільша все усміхнений — не витримав нарешті тяжких мук заслання й покінчив із собою. Як покінчило з собою чимало свідомих українців, чудових народніх робітників, учених, діячів, людей, що багато вклали в скарбницю рідної культури, працювали серед найнесприятливіших умовин і давнього деспотичного царського режіму, й сучасного ще тяжчого — большевицького.

Царський режім, хоч і тяжко, але якось видержували, за большевицького, в багатьох не стає таки сили й вони накладають на себе руки...

Покійний Голоскевич належав до тих людей, що самотужки, вперто йдуть до наміченої мети. Син небагатого панотця з села Сопружківців на Поділлі (*1884), він пройшов ту освіту, яку звичайно проходили поповичі: духовна школа й духовна семинарія (в Камянці). Призбирані за час учителювання гроші дають йому змогу записатися на петербурзький університет, де на історично-фільольогічному факультеті студіює історію й діялектольогію під оком найвизначнішого тодішнього російського лінгвіста О. Шахматова. Закінчивши університет 1911 р., він іще лишається стипендіятом при катедрі Шахматова, а далі переходить на вчителя російської мови, спершу в Ризі, а далі в Петербурзі (1913—1917), не пориваючи звязків із університетом і з наукою. В серпні 1917 р. ми бачимо Голоскевича вже в Києві — в колах українських письменників, учителів і фільольогів, від 1918 р. він уже є постійним співробітником Української Академії Наук при катедрі української мови.

Свідомий українець іще зі студентських часів, Голоскевич не брав активної участи в політиці. А проте 1929 р. його притягли до процесу „Спілки Визволення України" й хоч на процесі не могли йому доказати ніякої провини, засудили на вісім років вязниці, заміненої опісля на заслання. Свою кару відбував Голоскевич у Тобольську. Ясна річ, що з наукою і так із большевицького погляду зовсім непотрібною, контрреволюційною й шкідливою (деж таки — лінґвістика!) мусів порвати. Нудьга й безнастанне цькування влади зробили своє: у квітні цього року Голоскевич відібрав собі життя.

Був це дуже сумлінний і докладний робітник, тимто й не диво, що від 1910 р. надрукував він наукових праць небагато. Голоскевич був діялектольог, збирав матеріяли до говорів Поділля та опублікував тільки опис говору села Бодачівки (1910) — фонетичні його записи з цього села помістив 1913 р. у своїй хрестоматії української діялектольоґії проф. Дурново (1913). Важливий для історії української мови є його розслід галицької т. зв. Євсевієвої євангелії з 1283 р. (1914), розслід, зроблений іще в дусі Шахматової теорії. З його концепцією т. зв. праруської мови (пор. його прикмети про розборі памятки: т. зв. „общеруські" й українські). Українська мова як система, як щось для себе окреме ціле в XIII. в. в цій праці губиться. Та це вже справа школи. Голоскевич тут ні при чому. Школа ця полишила свій вплив не на одному Голоскевичі...

Імя Голоскевича відоме взагалі в нас, бо звязане з його „Правописними словниками", які він почав видавати після революції в Києві й які відповідно до змін у правописі, він перероблював і доповнював раз-у-раз новими матеріялами. Останнє видання цього словника, сьоме з черги появилося 1930 р. в Києві вже без участи Голоскевича.

З Голоскевичем сходить у могилу один із тих скромних учених, що цілими роками сидять над улюбленою роботою, все її доповняють, переробляють, шліфують і раз-у-раз накопичують нові матеріяли. Колиб не важка рука большевицької влади, з тих матеріялів (головно — діялектичних) повиходилиб гарні монографії, а так вони залишилися невикористаними, якщо взагалі не пропали підчас дуже сумлінних трусів чрезвичайки...

Як людина, був Голоскевич дуже лагідної вдачі, незвичайно товариський і милий у поведінці. В колі київських фільольогів, лінґвістів, літературознавців, критиків і істориків літератури — тішився великими симпатіями. Всі вони дуже близько жили, укладали пляни праці, ділилися своїми думками. Та тепер вони, як іще живі, порозбивані, порозкидувані як не по вязницях цілого СССР, то далеких Соловках та Сибірах — може й не знатимуть, що вмер найкращий їх товариш, учасник їх літературних і наукових сходин. Алеж смерть Голоскевича викличе в них, як у всіх нас — глибокий сум.

В. С.

Нова морська конференція.

ЛЬОНДОН, 25. 6. ПАТ. Британський уряд вислав учора до Парижа ноту з відповідю на французьку ноту з 17. червня ц. р. у справі британсько-німецьких переговорів. В. Британія пропонує, щоб при кінці цього року відбулась нова морська конференція великих держав тому, що вашингтонський договір уже вигас.

Велика залізнича катастрофа в СССР.

МОСКВА, 25. 6. ПАТ. На залізничім шляху Оренбурґ—Орськ упав з насипу особовий поїзд. 9 осіб убитих, багато ранених. Рух поїздів на цім шляху припинили на 22 години.

Знеславлення історії нашої церкви.

„Вінець" целебатної реформи.

I.

ЗЛОЩАСНА КНИЖКА.

На бажання чи домагання Риму наші епископи, крім Митрополита, завели целібат духовенства. В Америці, у всіх трьох наших тамошніх епархіях, завів целібат сам Рим. Живемо в часах великих змін, жахливих революцій, великих експериментів, крізи, нужди, немочі, безвиглядности — й тільки чекаємо: що з того буде? Все те прийшло на підмогу целібатній реформі. Невдоволені замовкли. Ми сподівалися, що ревнителі целібату ще не закінчили своїх писань (певне ніколи й не закінчать), що старатимуться утверджувати його й боронити. Але „est modus in rebus". Коли невдоволені замовкли, то сама тактика диктувала, щоб їх не дразнити й не провокувати. Одначе ревнителі целібату, штучною побожністю пяні, настільки затратили критичний змисл і справжнє розуміння християнської віри, що з насолодою фальшивої побожности **знеславляють цілу історію нашої Церкви і цілу грецьку Церкву ген від апостольських часів, церковну схизму кладуть в VII вік, відмовляють нам і всім нашим християнським предкам імени справжнього християнина** — все те з того приводу, що наше духовенство всі віки було жонате.

Невже можна уявити собі самогубство в більшому стилі? І якжеж ми могли би мовчати, **коли кидають таку нечесть на нашу церкву і віру?**

* *

Вийшла собі книжка одного василіянина, о. Плятона Мартинюка: **„Неподільне серце священика в службі Бога і церкви"**, Видавництво Чина св. Василія В. у Жовкві. Ледви вийшла, а вже має свою довгу і злощасну (чи підозрілу, чи як це назвати) історію. Її перше видання має сигнатуру: в Жовкві 1929 р. Воно мало випечатану поіменну апробату від Протоігуменату ОО. Василіян (з дня 15. жовтня 1928) і від перемиського гр. кат. Ординаріяту (з 17. жовтня 1928). Книжка друкувалася роками, бо вийшла з друкарні аж у 1934 р. (видно, що автор мусів її в часі друку щораз переробляти). Але як тільки появилася зараз її „посадили до арешту". Перелякалися її. Були там випади проти Митрополита, що нібито Митрополит не пішов за голосом Катол. Церкви, але за амбіцією своєї популярности, що справа целібату стала „ще одною мірою правдивої величі його духа і дійсної дбайливости про добро нашої Церкви". Посиділа собі книжка в арешті рік, автор переробив ті місця, де надто відкрито ганив Митрополита (13 і 14 аркуш), і в 1935 р. книжка народилася на божий світ вдруге. Та вже не виписали на ній поіменної апробати, тільки загально: „За дозволом духовних Властей". Значить: без огляду на всі перерібки видавцям ще залишився страх за цю книжку. Власне цей страх це наймудріша ознака, що її ця книжка носить на собі. Краще було йти за тим голосом — бо „добрий є страх, кому його Бог дав".

Це та злощасна книжка, що во імя целібату знеславляє цілу історію нашої Церкви.

II.

МАНІХЕЙСЬКА ЄРЕСЬ.

Книжка о. Мартинюка хоче бути „вінцем" целібатної реформи. Автор нібито пояснив цілу проблему целібату: його психольогічне й евангельське джерело, історію целібатної реформи в нашій Церкві, наводить і нібито опрокидує аж 14 закидів проти целібату (книжка має аж 395 сторінок). І все те нібито „науково", спокійно, обєктивно, ба навіть при помочі „особлившої Божої ласки". Ще щастя, що автор не написав, що його книжка це просто обявлення з неба. У „Вступному слові" він наївно хвалиться: „При опрацюванню сего діла **відчували ми особлившу поміч Божої ласки** випрошувану нам молитвами побожних душ" (стор. 7—8). Мабуть та штучна, підозріла „ласка" помогла йому побороти ввесь страх видавців, щоб остаточно його твір дістав „перепустку" у світ.

Автор представляється нам (на самому кінці своєї книжки) як фаховець від знання целібату: „головним нашим наміром було подати **докладніше вияснення річи,** довкруги якої виявився у нутрі нашої церковної провінції голосний спір, бо нам здавалось, що причиною сего спору є в першій мірі — брак ясних понять тих річей, що сущно входять в склад порушеного питання" (393).

До якихже висновків дійшов автор, що нібито має всі природні й навіть надприродні дані: і фахівство і „особливішу поміч Божої ласки?"

Прошу читати, що він написав:

„Але чиж і жонаті не можуть бути святими? Чи мало є таких у св. Божій Церкві? — Так, жонаті позістаючи у свому жонатому стані, певно можуть бути святими, коли вони є лише звичайними християнами. Але чи таксамо й жонаті священики? — На нашу думку хиба тоді, як по приміру жонатих Апостолів покинуть жену й діти та по словам св. Ап. Павла: імущії жени, якоже не імущії будут. — Однак зовсім певно ні світські ні духовні, жонаті чи безженні, **не можуть бути не то святими, але навіть звичайними, добрими християнами чи священиками, якби обставали за засадою жонатого священства"** (121).

Жахливі речі! **Нова віра — відгребана маніхейська ересь,** що відлучує від Христа цілу нашу і грецьку Церкву ген від апостольських часів. Та дуже ми цікаві, чи в наших часах, коли агітація і демагогія взяла верх над тверезим розумом, хоч волос з голови спаде за це цьому найновішому еретикові?

Якщо це правда, що тут о. Мартинюк каже, то наша Церква, а і грецька, ніколи не була справжньою Христовою Церквою, наші священики ніколи не були не то добрими священиками, але навіть добрими християнами, ані наші міряни, чоловіки й жінки й діти, ніколи не були добрими християнами — значить не заслугували на назву „християнина", тільки її **надуживали** (бо не-добрий християн дійсно тільки надуживає назви „християнина"). Ясно чому: наше духовенство завсіди було жонате, вірні з тим погоджувалися (якби не погоджувалися, то виступали би проти того звичаю), отже всі разом **„обставали за засадою жонатого духовенства".** Невже можна більшу зневагу нанести нашій Церкві, і духовенству і вірним?

Струя, що в нашій історії витворювала типи, які з насолодою зогиджували нашу Церкву, в наших часах витворила вже новий тип еретика, що відгребав маніхейську ересь, щоб мав чим зогиджувати святощі нашої історії.

Та на якій основі поважився о. М. посунутися аж так далеко? Його твердження виразно противиться св. Письму, церковні канони його анатемізують, а внутрішня теольогічна льогіка виказує, що те твердження є не тільки абсурдом, але розсаджує основні теольогічні поняття.

Щож це святий? Ми звичайно маємо на приміті максималістичне поняття „святого": це християнин, що дуже відзначається своїм релігійно-моральним характером і може бути зразком для досконалішого боговгодного життя. Але є й мінімалістичне поняття „святого", а св. Письмо, коли всіх християн називає святими, власне це поняття має на увазі. Це християнин, **що любить Христа і служить Йому, а не має тяжкого гріха.** Ідеальні святі це рідкий тип, як взагалі ґенії. Зрештою святого, коли він не є пустинником, черцем-аскетом, або незвичайним подвижником, тяжко зілюструвати як святого — тому, що нема назверхніх, різких подій з його життя. Але при нагоді також незамітні святі можуть стати дуже замітними мучениками за віру. Про те не може бути сумніву, що між першими християнськими мучениками мусіло бути чимало жонатих епископів, ереїв та дияконів. Невже вони не є святими в ідеальному значінні? О. Мартинюк певне тут стане накручувати річ на своє і буде твердити, що ті жонаті ереї-мученики не жили зі своїми жінками? Та це буде тільки його вигадка, бо історичні памятники, як побачимо, інакше про це свідчать. А чи мало було в Росії і на Україні жонатих священиків, які в наших часах, за большевицької революції, померли як справжні мученики за Христову віру? Справді вони померли як православні, але якби колись їх Церква найшлася в унії з католицькою Церквою, чи не мали би вони всіх підстав, щоб їх канонізувати? А чи не було таких жонатих духовних і в грецькій і нашій Церкві, які були праведниками, добрягами, без тяжких гріхів? Певно було їх безліч. А за свідоцтвом св. Письма вони є святими в мінімалістичному значінні.

Отже на чому основує о. М. своє твердження? Він признає, що звичайні вірні можуть бути святими в жонатому стані. Чомуж священики не могли би бути? В нашій Церкві не було й нема ніяких таких канонів, що робили би подружже життя священика забороненим. Подружжя є так само св. Тайною для священика, як і для мірянина. Отжеж як те, що є св. Тайною, могло би робити священика нездібним до святости, до життя без тяжких гріхів? Нема ніякої іншої можливости, як тільки та, що о. Мартинюк **мовчки** приймає, що подружжя **плямить, осквернює** священика. Але це потягає за собою неминучу консеквенцію, що подружжя плямить також мірянина. А це значить, що **подружжя не є с. Тайною.**

Ось це маніхейська ересь. Або дійсна ересь, або соблазняюча чернеча зарозумілість. На нікейському соборі (325 р.) латинські делегати поставили були домагання, щоби **священиків** зобовязати до целібату (без сумніву на взір провінціонального еспанського собору в Ельвірі з 306 р., де зобовязано священиків, щоб не жили з жінками і „не родили дітей"). Але внесення перепало — І. вселенський собор **„обстав за засадою жонатого священства".** Значить, о. Мартинюк відмовляє Отцям нікейського собору, що вони були **„добрими християнами"**.

Ще більше! Св. Письмо також **„обстоює за засадою жонатого священства"**, бо на двох місцях пише: „Та епископ повинен бути без догани, **муж одної жінки,** тверезий, мудрий, стидливий, гостинний, до навчання спосібний... що своїм домом добре управляє, держить свої діти в послусі в усякою повагою... Діякони нехай будуть **мужами одної жінки** що добре провадять свої діти і свої доми.

(І. Тим. 3, 2—12; анальогічно до Тита 1, 5—9). Отже ані ап. Павло не був не тільки святим, але ані добрим священиком, ані навіть добрим християнином!! Ані св. Письмо Нового Завіту не є правдиво християнське!!

Хто в імени духовних властей, що дали апробату на цю книжку о. Мартинюка, рецензував цю книжку, хто під фірмою католицької науки пустив у світ ті дурощі, що розсаджують св. Письмо і цілу церковну традицію?

Справді о. Мартинюк на інших місцях накручує св. Письмо і нікейський собор, що нібито вони потверджують саме його науку. Та це на сміх людям!

Єремія Теольог.

(Далі буде.)

Змова на життя Сталіна?

Арештування 20 чекістів.

Шведська преса пише, що недавно арештували в Москві відомого чекіста Петруса, одного з найвизначніших комуністичних діячів. Петрус відогравав велику ролю спершу у чека і опісля в ГПУ. Петрус довгий час належав до прибічної сторожі Сталіна. „Стокгольмс Тіднінґен" пише, що Петруса арештували у звязку з відкритою змовою на життя Сталіна. В цій змові брав участь теж Петрус. Кружляють поголоски, що з прибічної сторожі Сталіна на Кремлі арештували 20 осіб. Слідство виявило, що Петрус мав звязки з ворогами большевицького режіму і недавно приняв до прибічної сторожі кількох таких ворогів. Петрусові закидають контрреволюційну діяльність. На місце виарештованих членів ГПУ до прибічної сторожі покликали негайно нових найвірніших чекістів. Як відомо, на Кремлі мешкають Сталін, Молотов та інші большевицькі достойники.

—o—

Арештування і репресії в СССР.

Большевицька преса не подала вістки про приїзд Троцького з Корсики до Норвегії. За те в дні приїзду Троцького до Норвегії в Москві арештували одного зі синів Троцького Сергія Седова. Кружляють теж поголоски, що в Москві арештували вдову Леніна Надежду Крупську, відомого члена комун. партії грузина Еліяву. Ґ. П. У. арештувало теж голову професійних союзів Лозовського, сестру відомого польського комуніста Уншліхта Софію та багато інших визначних комуністів під замітом, що арештовані підтримували звязки з Троцьким.

Большевики арештували двох кат. священиків.

РИГА, ПАТ. Большевицька влада арештувала о. Єроніма Карпентія, единого майже священика на Сибірі та о. Адольфа Кривіцького

З нагоди одного Загального Збору.

В днях 18-го й 19-го червня ц. р. відбувся XXX-ий Загальний Збір „Взаїмної Помочі Українського Вчительства", одної із поважніших наших установ, не останньої може на загальній мережі нашого організованого життя.

Завдяки доцільній господарці стала ВПУВ у нас вповні незалежною інституцією. Не знає вона нічого про чужі капітали, бо орудує все й у всіх справах тільки власною готівкою. Деяка частина вдів і сиріт її членів не простягає до нікого своїх рук, бо їх обезпечила, як могла, їх мати — ВПУВ. Має Товариство свої власні домівки у Львові та власну випочинкову оселю. Має також свою власну фінансово-кредитову інституцію, побудовану виключно на власному, внутрішньому обороговому капіталі. В останньому часі приступила ВПУВ до організованої боротьби з безробіттям серед своїх членів і їх дітей та веде цю боротьбу вповні доцільно й успішно.

Харитативна діяльність Товариства така всебічна, що годі схарактеризувати її основно в коротенькій статті. Вистарчить сказати загально, що в найприкріших випадках родинного чи службового життя ВПУВ підтримає все морально й матеріяльно свого члена, та не відмовить потрібної помочі, як уміє і як може.

Позиція Товариства, як організуючого чинника, в загальному культурному біляисі нашого народу поважна. Вона реальна тим, що має конкретну ділянку своїх завдань — педагогію, виховання, шкільництво. ВПУВ видає свій професійний орган („Учительське Слово"), що обєднує на професійно-національній плятформі свідомий загал нашого народнього вчительства. Її педагогічно-науковий тримісячник „Шлях виховання й навчання" репрезентує поважно українську націю на нашій внутрішній і міжнародній педагогічній арені а місячник „Методика і шкільна практика" заспокоює по змозі своїх сил практичні вимоги членів із дидактики й методики в їх щоденній шкільній праці. Поза тим засвоюють собі члени новіші педагогічні ідеї й гасла при практичній організаційній діяльності на теренах своїх відділів, організуючи там систематичні виклади, відчити й показові лекції на періодичних членських сходинах.

Треба з признанням висловитись також і про організаційну тактику ВПУВ. Засвідчив це конкретно останній Загальний Збір. В день перед Загальним Збором відбулася кількагодинна Підготовча Конференція голов і делегатів відділів. Ця конференція полагодила всі ті формальні справи, що бувають звичайно „Ахилевою пятою" кожного нашого загального збору та спричинюють його „оживлення". Отже конференція ця вислухала, перевірила й затвердила протокол із минулорічного загального збору, встановила склад Секретаріяту, Комісії-Матки та Комісій внесень і мандатової й визначила згідно кандидатів на членів усіх управних органів Товариства. Всі ці постанови Підготовчої Конференції затвердив Загальний Збір другого дня впродовж кількох хвилин і приступив до спокійних і позитивних нарад над усіми організаційними справами Товариства.

Про довіря в загалу членів до свого проводу, що працює такими методами, свідчить незаперечений факт, що в склад усіх управних органів Товариства ввійшли ті самі члени без вийму, що засідали в них у минулому році.

У своїй внутрішній організації спирається Товариство на здорових основах організованого й дисциплінованого демократизму. Може це ілюструвати хоча би приклад кожнорічного складу Комісії-Матки. Туди входять усі голови відділів, обдаровані довірям своїх членів. Не диво, що постанови такої Комісії-Матки зустрічають звичайно затвердження та вдоволення більшости.

Обсерватор.

Дім для здоровля в Ужгороді.

Без огляду на господарську скруту міністерство здоровля в Чехословаччині та земський уряд в Ужгороді створили там Дім народнього здоровля. За зразок послужила подібна установа в Югославії. В Югославії має вона широкі обовязки. Ставить здорові публичні будинки, засновує господарські зразкові підприємства, контролює будову керниць, приготовляє пляни будов для громад і поодиноких громадян. Може вона користати з помочі урядництва суспільної опіки, лікарів, технічного і реміснячого персоналу. У Чехословаччині розділено працю дещо інакше. Про каналізацію, будови водопроводів тощо дбає міністерство. Дім народнього здоровля в Ужгороді має в першій мірі поборювати інфекційні недуги (тиф і т. д.) На Підкарпатті виступають часто ріжні епідемії. Створено там автову кольону, яка має завдання якнайскорше привезти інфекційно хорого до лічниці і там ізолювати його. При підозрілих випадках хороб роблять досліди крови у власній бактеріольогічній лябораторії. Друга частина дому здоровля це порадня протитуберкульозна для дітей і матерей, для поборювання полових хоріб, хотять доповнити ці порадні ще відділом для правильної відживи і зубною порадньою для малих дітей. Працюють там чотири лікарі і чотири гігієністки. На жаль, треба нераз тяжко боротися з несвідомістю людей, які ховаються перед лікарами.

—o—

Кара смерти на чотирьох повстанців.

МАДРИД, ПАТ. Военний суд в Овієдо видав чотири смертні присуди на повстанців в Астурії. В місті Тенеріфа на канарійських островах застрайкували робітники тютюневих фабрик і будівельні. В місті виконали кілька бомбових замахів на будівлі.

Китай відмовляється приняти вимоги Японії.

ШАНГАЙ, 25. 6. ПАТ. З Нанкіну повідомляють, що Китай відмовляється підписати вимоги, які признали японській армії. Одначе китайський уряд задумує виконати щиро зложені приречення.

Страшна летунська катастрофа.

ЛЬОНДОН, 25. 6. ПАТ. Нині в год. 5-ій вранці на летовищі Меделін недалеко Панами вилетів літак з артистами арґентинської оперової трупи, між якими був відомий арґентинський тенор і фільмовий артист Ґардель. Цей літак зударився з іншим літаком, який осідав. На летовищі Меделін згинуло 14 осіб, між ними тенор Ґардель і відомий колюмбійський летун Ернесто Сампер, званий Ліндберґом Колюмбії. Сампер побив навіть один з рекордів Ліндберґа. Оба літаки згоріли.

Свято военної маринарки.

В днях 27. і 28. червня ц. р. відбудеться у Бресті велика концентрація французької военної фльоти у присутности міністра маринарки Пієтрі. Концентрація має характер морського свята, в якім візьмуть участь багато людей і спеціяльні представники преси. До Бресту приїхало багато военних кораблів.

Гарантія незалежности Австрії.

ПАРИЖ, 25. 6. ПАТ. Авас повідомляє з Риму, що наддунайська конференція буде ділитись на два етапи. Спершу висунуть формулу найменших вимог, на яку погодились би всі враз з Німеччиною у справі гарантії незалежности Австрії. Опісля переговори йтимуть далі у справі договору, який підписали би тільки деякі держави. Незалежність Австрії буде можна загарантувати в двосторонніх договорах, яку можна буде більше зясувати в цій формі ніж в загальній заяві про невстрявання. Тоді теж не буде згадки про взаїмну допомогу, щоб не зразити Німеччини.

Страйк 30.000 робітників у Лодзі.

ЛОДЗЬ, 25. VI. ПАТ. В цілім лодзькім воєвідстві страйкувало нині 30.000 робітників на загальне число 140.000 робітників. Зате працювали всі робітники заведень прилюдної ужиточности. Пополудні робітники приступили до праці. В самій Лодзі страйкувало 25.000 робітників на загальне число 95.000 робітників. У Томашові Мазовецькім, Пйотркові, Руді Пабяніцькій і Радомську працювали всі робітники. Всюди панує спокій.

—o—

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 23-30

— **„Українське Економічне Обєднання".** Цими днями відбулися у Львові й по всіх повітових містах перші збори „Українського Економічного Обєднання". Завданням У. Е. О. є вести пропаганду за консолідацією українських виробів, як цукорків і солодощів „Фортуни Нової" з продажі яких припадає „Рідній Школі" частина зисків. 1716

— **Евхаристійне свято у Львові.** В неділю, 30. ц. м. з приводу свята Пресв. Евхаристії відправиться в храмі Преображення св. Спаса архиєрейська Служба Божа в год. 8.30 рано. Після богослуження в год. 10. відбудеться торжественний похід на Ринок до чотирох престолів. На це церковно-народне святкування запрошується всі наші інституції, щоби прибули корпоративно, а також всіх вірних міста Львова. — **Парохіяльний уряд Св. Спаса у Львові.**

— **До Сколього і Гребенова** проєктується зі Львова окремий прогульковий потяг на день 29. і 30. червня. Відїзд коло год. 6.30, поворот до Львова в неділю коло год. 22. Кошт їзди в обі сторони 6.50. Білети продають бюра Орбісу і Ваґон Лі Кук.

— **Зїзд соціольоґів у Польщі** відбудеться в днях 1, 2 і 3. листопада ц. р. у Варшаві. Програмою нарад зїзду будуть: 1) соціольоґічні досліди як підстава плянування в обсязі організації суспільного життя; 2) проблеми населення; 3) соціольоґічно-виховні проблеми.

— **Іспит зрілости в академічній гімназії у Львові** відбувся в днях: від 20. до 24. травня (письменний) та від 3. до 8. червня (устний). До іспиту приступили всі учні VIII. кл., з яких репробовано при письменнім трьох абітурієнтів, а при устнім одного. Свідоцтво зрілости одержали: Бабяк Роман, Барвінський Степан, Блащук Володимир, Бурачинський Нестор, Бреславський Ярослав, Бялецький Степан, Василишин Григорій, Возний Василь, Галушяк Петро, Галькевич Роман, Гарбуз Іван, Городиський-Братко Зиновій, Данко Олекса, Дачишин Іван, Жук Олександер, Злуцький Роман, Козицький Богдан, Криса Василь, Крук Олег, Кульчицький-Цмайло Тарас, Лунь Володимир, Макух Василь, Мигоцький Маркіян, Михайло Мирон, Пожарнюк Богдан, Свістель Юрій, Спольський Роман, Тарнавський Остап, Штайнер Іван, Шульга Зиновій.

— **Робітничі оселі.** М-ство шляхів рішило побудувати дві робітничі оселі при державних каміноломах в Івановій Горі на Волині та в Заніпеську келецького воєвідства. В обох каміноломах працює тепер коло 4.000 робітників, що мусять шукати приміщення в околичних селах або мешкати дуже примітивно. Плян будови двох нових осель розложено на пять літ. Кожний самостійний робітник дістане дімок з городцем і кошти будови буде сплачувати ратами. Передбачена теж будова церков чи там костелів, шкіл, шпиталів і т. п.

— **Пересторога.** 18 червня ц. р. зголосився в мене до лікарських оглядин якийсь панок середнього росту, сухирлявий брунет у вишиваній сорочці з дзвінким ясним голосом, розмовляючи добре по українськи. Подаючи себе за Михайла Репету, гімн. абітурієнта зі Збаража — розповів цілу історію як то його приарештувала поліція в адвоката Ронзяка в Косові на донос колишнього посла Шикерика за приналежність до УВО. Нічого не доказавши випустили його по році з арештів у Коломиї і тепер прибув до Снятина відвідати знайомих товаришів. Опісля просив найновіших чисел часописів, щоб розглянутись у подіях. Діставши на день кілька чисел „Діла“ і два числа „Шляху Нації“ пішов нібито до знайомих, тимчасом був в українській захоронці, українській гімн. Бурсі, в о. проф. Проця, дир. Тисяка і в інших українців, старающись щось винюхати або матеріяльно натягнути покликуючись на загально знаних громадян, що йому частинно і вдалось. Натягнувши людей у Снятині зявився у Городенці, вкрадаючись у довіря наших людей. Тому на цім місці остерігаю громадянство перед цим панком з прикметами провокатора, його самого взиваю звернути мені всі числа „Діла“, „Шляху Нації“ і заплатити телефонічні розмови. — **Д-р Іван Подюк,** лікар у Снятині.

— **Львівська хроніка.** В районі „Власної Стріхи“ біля міської електрівні нафтовий вертач з Борислава Франц Мотика пробив на смерть ножем свою 26-літну жінку Францішку, що покинула його, щоби замешкати у Львові. — До львівського шпиталю привезли 24-літного Михайла Горвіда зі Семянівки, якого пострілив на головному двірці залізничий сторож, тому що їхав без білету і хотів тікати.

— **Засудили польського священика.** Запав присуд у карній розправі о. Антона Коханського, який відповідав перед судом у Ломжі за це, що накликував до протидіяння розпорядкам шкільної влади, а саме, щоб діти носили жалібні опаски у звязку зі смертю марш. Пілсудського. О. Коханського засудили на 6 місяців вязниці без припинення її виконання.

— **Градові катастрофи.** В Сихові пов. Стрий впав град і знищив засіви. В деяких місцях нема сліду з ярих землеплодів. Буревій перевернув дві стодоли і повиривав дерева з корінням. — В Перемишлянщині впав дощ з градом і знищив 200 моргів озимини біля села Задвіря.

— **Жертви громів.** Над Дрогобиччиною перейшла 23. ц. м. катастрофальна буря з громами та зливним дощем. В селі Літині під дах громадського уряду сховались актори мандрівного українського театру, Володимир Тригада, Волод. Свідерський і Матвій Сірняк. Грім ударив у будинок і вбив Волод. Тригаду. Сірняка тяжко поразило. В тім самім часі в селі Орів убив грім 35-літного селянина Миколу Варгаса. — Також над Станиславівщиною лютилася сильна буря. В Крилові грім убив селянина Теодора Воротчака. В Горохолині згоріли від грому чотири загороди.

— **Всюди спроневірення.** Начальника громади в Одлях пов. Товмач, Івана Козоровського потягнено до відповідальности за спроневірення асекураційних оплат. Шкода доходить до 1.500 зол. — В почтовій агенції у Свиржі пов. Перемишляни викрито спроневірення почтових грошей на суму 6.874 зол. Урядовця Зигмунта Рубінгера та його жінку арештовано.

— **Згинула підчас купання.** У Слобідці біля Тернополя втонула підчас купелі учениця І. кляси народньої школи 9-літня Марія Домарадзька. Як батько довідався, що дитина тоне, прибіг рятувати, та добув уже неживу.

Сойм радить над проектами виборчої ординації.

ВАРШАВА, 25. 6 ПАТ. Пленарне засідання сойму почалось нині в год. 10.15 рано. Головною темою нарад був проект виборчої ординації до сойму. В урядових лавках засіли члени кабінету з прем. Славеком, державні підсекретарі і вищі урядовці.

Після полагоди формальних справ сойм на внесок маршала виключив зі засідань на один місяць пос. Ігнасяківну і пос. Хенцінського (комуніст) за невідповідну поведінку на останнім засіданні сойму підчас вшанування памяти марш. Пілсудського.

Опісля референт пос. Подоський обговорив подрібно засади ординації і мотивував поправки, які приняла комісія. Нашим бажанням — говорив референт — оперти сойм на довірю суспільности без посередництва партій та ще більше звязати парлямент зі суспільністю завдяки системі голосування на особи. Проект вводить дві зовсім нові засади а саме: 1) засаду означеного числа голосів, які мусить дістати кандидат, щоб одержати мандат і 2) вибір кандидата окружною колегією. Закордонних зразків годі було принята. Тому принято систему окружних колегій, до яких входитимуть громадяни, що користуються довірям громадянства. Завдяки цій елястичній системі зголошування кандидатів є можливість вибору для політичних та професійних груп. Найкращим репрезентантом населення є територіяльна самоуправа, бо походить зі загальних виборів. Тому окружні колегії матимуть 2/3 кандидатів з територіяльної самоуправи. Ця нова виборча реформа є така глибока, як глибокими є переміни у світі.

Дехто закине нам, буцім то цілю ББ є здобути більшість у соймі. Референт рішучо цьому заперечує. Цю ціль можна скоріше осягнути на основі старої ординації. Але нам не йде про те, щоб у парляменті була тільки одна політична група. Нашим завданням здійснити засаду нової конституції — служби для держави і довести до співпраці всіх верств для збірного добра та до згідливого співжиття всіх національностей у Польщі. Нова ординація не відсуває поза скобки суспільного чинника, але дає громадянинові змогу безпосередньо висловитись у виборах без посередництва партії. Тому хочемо, щоби ці ідеї здійснили законодатні установи. Вкінці референт просить, щоб сойм приняв проект виборчої ординації.

Опісля промовляв пос. Мадейський (ББ) за приняттям виборчої ординації і зголосив дві поправки.

Пос. Недзялковський гостро критикував проект виборчої ординації ББ кажучи, що цей проект суперечний з конституцією і змагає до ліквідації партій у Польщі. Поставив запит, яке є становище уряду в цій справі. Цьому проектові протиставив проект виборчої ординації ППС.

Пос. Рибарський (енд.) піддержав становище пос. Недзялковського. Заявив, що ніхто з ендеків на основі цієї ординації не буде робити заходів, щоб одержати мандат. Пос. Ратай (люд.) піддержував поправки, які зголосив на комісії. Сойм, який виберуть на основі обговорюваного проекту ординації, не буде віддзеркалювати настроїв суспільности.

По обіді йшла далі дискусія над проектом ординації.

— **Краєва хроніка.** На дорозі біля Свободи пов. Ярослав знайшли трупа 38-літного Івана Нагірного, якого хтось убив ударом у голову. — В Камінці біля Сколього арештовано Івана Хомина і Петра Фольтина, що у вересні м. р. вбили купця Розенберга зі Сколього й забрали 1.500 зол. — В лісі біля Жовкви повісився 25-літний Йосиф Ліфшіц, студент політехніки. — Особовий поїзд, що їхав із Бродів до Радивилова, наїхав на рампі в Бродах Старих на вантажне авто гуртівні монопольних виробів із Рівного, що везло 1.500 л. горівки вартости 5.904 зол. Авто ушкоджене, вчасти й горівка. Проти зал. сторожа, що не замкнув рампи, ведуть слідство.

— **Рабін мав щастя.** В міському городі в Тернополі знайшли хлопці в землі пакет, в якому находилося коло 10 тисяч зол. Повідомлена поліція почала глядати за власником цих грошей. Показалося, що вони пропали тому рік одному рабінові і злодій сховав їх у парку. Тепер він відсиджує кару вязниці і був певний, що відбувши кару, буде мати гроші. Сталося інакше.

— **Асекураційне ошуканство.** Один виленський купець обезпечився на випадок смерти на 20 тисяч зол. і незабаром після обезпечення помер. Родина виступила до асекураційного т-ва з домаганням, щоби виплатило їй обезпечений капітал, але зустрілася з відмовою. Справа пішла на судову дорогу і тоді показалося, що родина діяла свідомо на шкоду т-ва. Небіжчик, що від довшого часу хорував на груди, вислав до лікарських оглядин іншу, здорову особу, а тимчасом він умер, як ствердили лікарі, на туберкульозу. Тому що обезпечений затаїв фактичний стан свого здоровля, суд відкинув домагання родини щодо виплати обезпеченої суми.

— **Ошукалися на большевиках.** До Букарешту приїхав нарешті транспорт з Москви, що мав бути зворотом румунських скарбів і архівів, які схоронив у своїх союзників румунський уряд перед німцями в часі світової війни. Транспорт складався із 17 вагонів, хоча підчас війни вивезено до Москви 35 вагонів матеріялів. Зараз на залізничому двірці румуни почали розпаковувати скрині і сильно розчарувалися. Добули тільки архівальний матеріял ріжних міністерств і установ, але не знайшли скарбу і дорогоцінних річей, вивезених до Москви. Румунська преса підкреслює з огірченням цей факт.

— **Братові Літвінова відібрали громадянські права.** З Москви прийшли вістки, що братові нар. комісаря закордонних справ Літвінова відібрали громадянські права за те, що як службовець большевицького представництва в Парижі, фальшував векслі.

— **Боротьба з катастрофами на совітських залізницях.** Центральний комітет КП(б)У приняв 18. ц. м. рішення, що наказ Кагановича в справі боротьби з катастрофами на полтавському відтинку південної залізниці не виконано як слід. Число ушкоджених і розбитих паровозів і вагонів у квітні і травні зросло в порівнанні з березнем ц. р. Професійні організації поставились бюрократично до пропозиції робітників, що має на меті обмежити число катастроф. У звязку з тим центральний комітет оголосив нагану для начальника політичного відділу Чайки, відкликуючи його з відпустки. (ВУ.)

— **15-ліття залишення Винниці польськими військами** святковано 18. ц. м. в цьому місті. Реферат виголосив заступник команданта корпусу Софронов. Пленум переслало повитальні депеші до Сталіна, Калініна, Молотова, Ворошилова, Косьора, Постишева, Петровського, Любченка, Якіра і Буденного. Опісля відбулися спортові змагання. (ВУ.)

— **Горять ліси.** З північної частини канадійської провінції Онтерії надійшли тривожні вістки про великі пожежі лісів. Найсильніше горять ліси в околицях Норт Бей. Хоч у загрожені околиці вислали 700 людей, ліси горять дальше. Ті, що працюють при гашенні вогню, кажуть, що ніяка людська сила не припинить вогню, якщо не впаде зливний дощ. Тому що телеграфічні сполуки перервані, не знати, що діється з поселенцями і копальняними робітниками в околицях, навіщених огнем. Поселенці повіту Монтреал Ривер є приготовані до втечі. Сильні вітри роздувають огонь, а від іскор і киданих вітром дерев і галузей запалюються ліси у ріжних місцях. Одночасно повідомляють, що недалеко селитьби Нортфілд, Н. С. також вибухла грізна пожежа ліса.

— **Пивом можна жити.** Громадянин міста Льос Анджельос (Каліфорнія) заложився, що 30 днів не буде нічого їсти, тільки пити пиво. Заклад виграв, випивши за місяць 1.080 склянок пива.

— **Клопіт з нудистами.** Мешканці в околицях озера Симко в Канаді, де находяться літнища, є дуже заклопотані на вістку, що там цього року закладається кольонія нагих людей, членів культу нудистів в Онтерії, які забувають теперішню крізу, всі життєві клопоти, недалеку війну, скидають зі себе всяке одіння та вигріваються мов Ева з Адамом на сонці на пісках. Минулого року ті нудисти заложили собі кольонію в північному Онтерії, але ніхто не знав, де, хоч шукали за ними поліція і жадна новинок преса. Тепер нудисти рішили показатися світові. Вони уладилися біля містечка Кесвик, коло озера Симко. Це викликало обурення всього жіноцтва в околиці, яка на саму згадку про нудистів палеміє, знаючи, що між ними є багато гарних доньок Еви, а їхні чоловіки — як чоловіки... Мужеська раса в околицях Кесвік уже зацікавлена, коли отвориться кольонія нудистів. Поліція знов заняла становище „ждемо й побачимо“. Аптикарі в околиці побільшують свій запас „масти з цитронелі“, яку вживають на забезпечення тіла від комарів.

— **Ріжні вістки.** У Вігінсі (стейт Місісіпі) юрба, зложена з кількасот людей, злінчувала мурина, що напаствував доньку фармера. — В Ніцці побила юрба місцевого громадянина Пітуа, подібного зовсім до Гітлера. — Турецький уряд рішив побільшити число військових літаків до 800 з[illegible] для оборони держави.

— **Фабрика мумій.** Цілий ряд американських музеїв і приватних колекціонерів стали жертвою незвичайного ошуканства. В останніх роках в Америці появились у продажі египетські мумії, за які платили великі гроші. Тепер специялісти ствердили, що ті мумії це дуже штучні фальси-

фікати. Поліція стояла перед трудною загадкою: як можна фальшувати мумії? Довгі доходження завели американських поліцистів до Каїра. Тут відкрили фабрику мумій, що працювала вже пять літ і робила знамениті інтереси. Фабриканти за невелику плату підкупляли цвинтарних сторожів, які викопували з гробів трупи бідних египтян. При помочі спеціяльного способу консервації, винайденого англійським ученим, вони переробляли мерців на старо-египетські „мумії“. Назверх ті мумії нічим не ріжнилися від справжніх. При ревізії у фабриці мумій знайшли сім спрепарованих небіжчиків. Усіх співробітників фабрики арештовано.

— Сповнене бажання кожної господині. Господарство займае кожній пані дому стільки часу, що з радістю повитае вона кожного помічника, що візьме частину її праці на себе. Найліпшим помічником господині є Радіон. Радіон пере все, а, що найважніше, пере сам. До прання вовни, шовків та інших делікатних матеріялів вживаємо зимного розчину радіону, а все інше варимо і за кілька мінут дістаємо сніжно біле білля. Треба тямити, що Радіон продають тільки в оригінальному опакуванні, але ніколи без опакування.

З МУЗИЧНОГО ЖИТТЯ.

„ЛЬВІВСЬКИЙ БАНДУРИСТ“ У САМБОРІ В ГОСТЯХ.

Справа музичної культури є дбайливого плекання її все мусить займати у нас поважне місце. Тимто мусимо витати наші капелі і цих мистців диригентів, що своїм хистом оживляють цю музику.

Громадянство Самбора і Самбірщини з теплим почуванням гостило і прощало 9. червня Академічну Капелю „Бандурист“ зі Львова під батутою молодого дириґента п. Омеляна Плешкевича. Рано відспівав хор у церкві, виповненій побереги Службу Божу, увечір концертував при битком виповненій салі „Сокола“. Капелю приймав обідом парох Самбора о. дек. Ю. Плешкевич, а після концерту самбіряни гостили хор комерсом і забавою до рана.

Мистецький рівень хору високий. Рано в церкві проявив він ніжність і легкість у сходиноких партіях, високу техніку хорового співу, добір голосового матеріялу і голосову витревалість. Так було і підчас концерту. Безперечно, що це все майстерний вислід праці дириґента. Вечірний концерт українських пісень дав музичну синтезу української мельодії. Був це неначе огляд наших пісень від давніх, відомих творів до нових композицій, які в мистецькій інтерпретації хору набрали оригінальної свідомости і ніжности.

З наддатками хор відспівав понад 12 творів (не вчисляючи пісень в часі комерсу). З них передовсім виріжнилися Колесси „Козаки в народніх піснях“, своєю гарною і небуденною модуляцією і знаменито виконаними „фуґами“, ефектовна пісня Людкевича „Козак на чужині“ з теноровим сольом Шухевича при знаменитому оперуванні відтінями „форте“ і „піяно“, яка заслуговує на окрему увагу з огляду на вдумчиву, незвичайно влучну реалізацію поетичного тексту, а надто Ф. Колесси „В горах грім гуде“, якою вичарував дириґент перед слухачами початки наших визвольних змагань. У кожній пісні було щось нового, оригінального і власного. Бравура, жаль і призноблення, радість і щирий сміх, всі ці настрої, старанно передані, проявляючись у відповідних місцях творили в парі зі словами поезії високо-мистецьку цілість.

Дириґент, не вважаючи на свій молодий вік, має глибоке зрозуміння для нашої пісні і хист передавати її. Присутній.

—o—

З кіна.

Кіно Коперник: „ДОБРА ВОРОЖКА“ і „НІЧНЕ ЖИТТЯ БОГІВ“.

Перша з цих фільм узяла за сюжет легку повість Франца Мольнара. Гарна молода дівчина-сирота має живу уяву і дуже добре серце; в сирітському захисті навчилася вона оповідати казки дітям і тої засади, що ближнім треба помагати. При першій зустрічі з міліонером вона хоче допомогти якомусь бідному, саме тоді, коли цей міліонер хотів би допомогти їй — не безкорисно. Добра інтрига і дуже симпатична в головній ролі Маргеріт Суллівен. Її партнери дуже добрі артисти — Маршал і Морган.

„Нічне життя богів“ — досить оригінальна фантазія на тему, як почували би себе грецькі боги, якби ожили в музею й опинились на вулицях і ресторанах Ню Йорку. Позейдон, Венера, Бакх, Апольльон — попадають у постійні конфлікти з публикою і поліцією.

ВІДГУКИ ДНЯ.

На відпочинок.

І кіт не перейшов мені дороги, хоч тепер стільки їх тиняється по вулицях, і заяць не перебіг поперед коней, хоч тепер рушниці мисливих на кілках, і загалом не встав я з ліжка лівою ногою...

А все таки...

Нарешті маю змогу вирватись на село. Ох, як дуже треба вже мені було цього, як прагнула душа сільської тиші, а тіло сільської річки. Поїхати, забути одно, а пригадати собі друге, пірнути з головою в зовсім інше середовище, враження, обставини і воду.

І я поїхав.

Але, мов побоюючись чогось, не поїхав там, де зразу намірився, а спершу скочив недалечко Львова, до знайомих.

Також село, хч і підльвівське, а кожного темного вечора видно заграву над Львовом, а в кожну годину дня і ночі видно львовян.

Все таки є там зелень, є річка і є клапоть ліса.

Розтаборився я, пішов на город, вибирався вже навіть до ліса. От, думаю, яка благодать — посидіти кільки день поза Львовом, хоч би й під самим його несимпатичним носом.

Вечором уложив програму побуту на слідуючий (хто хоче, може вжити тут слова: наступний, або й слідувальний!) день і положивсь спати.

Десь чи протяг був, чи на дощ збиралося — почав мене боліти зуб. Спершу злегка, так як кожна наша національна прикрість починається, потім чимраз дужче, а вкінці таки зовсім добре.

Хто не знає болю зуба — той не досвідчив одної з вишуканих пекольних штук, що ждуть на грішників на другому світі.

Всі болі, з породовими включно (цитую за визначними теоретиками!) зібралися в одно велике слово: зуб. Сверлики, пилки, ножі і кліщі працюють у руках якоїсь нечистої, злої сили, щоби вам досолити до останніх границь.

Взявся я читати „Поза межами болю“ — не помогло, вийшов на двір — ще гірше, вернувся до хати — гину.

Ледви діждався ранку, попросив коней і ось я знову в коханому Львові.

Просто з двірця до зубаря.

А цей покрутив головою і каже:

— Треба лічити.

— Біхтеся Бога, яж хотів відпочити.

— Відпічнете, як вилічу зуба.

Сказав, не відкриваючи навіть на цю тему дискусії.

Маєш мене, кохана столице, назад. Тішся, що вирвала так швидко з села одного зі своїх дезертирів, але може Пан Біг дасть, що й тебе ще колись заболить зуб...

Галактіон Чіпка.

Із судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН І КРАДІЖ МАШИНИ.

В суботу 22. червня ц. р. почалась перед судом присяглих у Самборі розправа проти 13 молодих хлопців і дівчат з Дрогобича. Трибуналові проводить суддя д-р Купровський, обвинувачує прокуратор Зельонка.

На лаві обвинувачених засіли: 1) **Юліян Михаць**, столяр, 2) **Василь Хован**, кравець, оба по 24 роки, за доконаний грабунок машини до писання у вересні 1934 р. в Дрогобичі з канцелярії адв. д-ра Ільницького; 3) **Микола Гальчак**, 18 років, без заняття з Унятич за допомогу в тім грабунку; 4) **Богдан Жвір**, 19 років, колишній гімн. ученик (7 кляс) з Манастиріця Дережецького, тепер без заняття і 5) **Нестор Постойко**, 24-літній столярський челядник з Дрогобича за допомогу при грабунку і вказівки, як його виконати; 6) **Мирослав Тураш**, абсольвент університету, без заняття з Борислава, за намову до грабунку; 7) **Василь Николяк**, 23-літний різник, без заняття, з Дрогобича, за задуману крадіж машини до писання і циклостилю в Народнім Домі у Дрогобичі. **Михаць, Постойко і Жвір** за допомогу в крадежі машини до писання і циклостилю в Народнім Домі в Дрогобичі, Тураш за намову Постойка до цеї крадіжи. Крім них сидять ще на лаві підсудних: 8) **Степан Стапяк**, 24-літний кол. учень 5 кл. гімн. з Унятич; 9) **Яніна Степанія Грибовичівна**, 20 років з Губич; 10) **Магдалина Марунчаківна**, 20 років з Губич; 11) **Йосифа Еківна**, 17 років з Дрогобича; 12) **Василь Немидович**, 20 років, колишній ученик 6. кл. гімн. з Дрогобича та 13) **Богдан Мирон Іваніцький**, абсольвент гімн. і торг. школи, підпоручник 13. п. п. польських військ — всі за приналежність до О. У. Н., за злочин державної зради зі статті 97 § 1. к. з.

Підсудних Михаця і Постойка боронять з уряду — першого **д-р Горшовський**, другого — **д-р О. Діше**; Николяка — **д-р Рогуцький**; Богдана Жвіра — **адв. Іван Білинський**; Василя Хована — **д-р Волошин**; Миколу Гальчака — **д-р Гуркевич**; Степана Стапяка і Мирослава Тураша — **д-р Галущинський**; Яніну Степанію Грибовичівну — **д-р Гуркевич**; Магдалину Марунчаківну — **д-р Ґельбер з уряду**; Йосифу Еківну — **адв. м-р Кульчицький Костик**; Василя Немиловича — **д-р Волошин**; Богдана Мирона Іваніцького — емер. радник **Іван Білинський**.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

Першого дня розправи відчитано акт обвинувачення, який має 43 сторінки машинового письма. Переслухали теж першого підс. Юліяна Михаця, який признався до участи в грабунку машини з канцелярії адв. д-ра Ільницького, заперечив приналежність до ОУН. Признав тільки, що підс. Постойко, якого підозріває, що є провокатором, зорганізував гурток, до якого приступив підсудний, Миколяк і Жвір. Цей гурток сходився чотири рази, на сходинах були присутні дівчата, яких запросив Постойко і Михаць. Одначе дівчата не брали участи в нарадах про грабунок машини, всі три сиділи на боці і розмовляли про вишивки.

У понеділок, себто 24. червня ц. р. зізнав підс. Нестор Постойко та інші підсудні. Розправа протягнеться цілий тиждень. На салі крім рідні підсудних, видко тільки поліцаїв

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Українське Ремісниче Т-во „Зоря“ в Підберезцях. В неділю 23-го червня ц. р. підберезецька „Зоря“ гостила в себе прогульковців, членів матірнього Т-ва „Зоря“ зі Львова. Вже вранці прибули перші прогульковці наколесники, опісля піхотинці, за ними приїхала фірами зорянська музика зі Львова, а в год. 9-тій автобусом приїхали члени Виділу з головою матірнього Т-ва п. Ю. Сидораком і секретарем Д. Хомяком. Прогульковці в числі около 60, вислухали в церкві Службу Божу, яку відправив місцевий парох відомий та многозаслужений о. совітник Осташевський, який виголосив глибоко обдуману проповідь, вказуючи на велике значіння організації середнього стану і українського селянства під сучасну хвилю. Зорянська орхестра зі Львова приграваля в церкві в часі Служби Божої. В год. 3-тій пополудні розпочався фестин, підчас якого аматорський гурток львівської „Зорі“ відограв песу Бобикевича під заголовком „Настоящі“ (ком. в 1 дії). На фестині приґравали на переміну орхестри підберезецька і львівської „Зорі“. На спільній забаві та товариській гутірці прогульковці провели мило час, вечором вернулися фірами й автобусами з гарним споминoм до Львова. Побажатиб, щоби львівська „Зоря“ улаштовувала частіше такі виїзди, бодай у підльвівські села, де вдалосьби розбудити та зорганізувати місцевих українських ремісників. Присутній.

—o—

СПОРТ.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО Б.-КЛ. СТАНИСЛАВІВ. ПРОЛОМ — РИПНЕ 0 : 0.

В цих змаганнях виступив Пролом у складі: Андріїшин І. і II., Мокловин, Кулїба, Бриндзей, Чаплинський, Демянчук, Зубик, Керникевич, Якібчук І. і Ліськевич. Вислід без воріт відповідає зовсім ходові змагань, хоч і один і другий напад могли добути ворота. Гра велась у слабому темпі, з легкою перевагою Пролому в першій половині і вирівнана в другій половині. У Проломі дуже добре боронив воріт Андриїшин І., добре грали оборонці і поміч. Напад грав незле, але мав пеха під воротами. Рипне — це дружина, з якою мусить числитися й найсильніша А-клясова дружина. Публики понад 1000 осіб дуже богато української, яка цілий час заохочувала проломовців до виграної. Суддював п. Яр. Андрухович. Найцікавіше зі змагань те, що Строцика усунув суддя з грища у першій половині, а вже в другій половині цей грач грав знову за згодою судді. Що це за примхи?

БЕЛЬВЕДЕР — ПРУТ (ДЕЛЯТИН) 14 : 1.

СИТКІВКОВИЙ КОМУНІКАТ ЛЬВІВЩИНИ.

Подається до відома, що в днях 28, 29 і 30. червня ц. р. відбудуться змагання за першенство Львова для дросту і старших в таких конкуренціях: 1) поодинока гра мужчин; 2) поодинока гра жінок; 3) подвійна гра жінок і мужчин; 4) гра мішана.

Вписове до змагань 1·50 зол. за поодиноку гру, 1·00 зол. за подвійну гру і 1·00 зол. за мішану гру від особи. Вписове платиться перед змаганнями. Зголошення слати на адресу У. С. С. вул. Руська 3. до четверга 27. червня ц. р.

Початок змагань у пятницю 28-го в год. 3·30 на токах при вул. Супінського 21.

Перед змаганнями відбудеться льосування. Позамісцеві змагуни мають запевнене приміщення.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів, 23 червня 1935. Р. XV. Ч. 25.

SLOVANSKY PREHLED. Praha 1935 R. XXVII Čis. 6.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 26. VI. год. 7·30 веч. „Школа податників“.

Четвер, 27. VI. год. 7·30 веч. „Школа податників“.

Театр Ріжнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Трійка“, „Доглядачка в неволі“.

АПОЛЬО: „Фраскіта“.

АТЛЯНТИК: „Гармонія“ (большевицька муз. комедія) „Світ залюблений“ (амер. комедія).

ВАНДА: „Пісня пісень“, та „Зле кохана!“

ГРАЖИНА: „Мушу бути молодий“.

КАСІНО: „Я збігдець“ (Павло Муні).

КОЛІСЕЙ: „Котячий пазур“, ревія „Роскішні дітваки“.

КОПЕРНИК: „Нічне життя богів“ та „Добра ворожка“.

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенштайна“ та „Марнотравний син“.

МІРАЖ: „Весняна парада“ з Фр. Гаальо

МУЗА: „Сповнені мрії“ та „Ворог жінок“.

ПАКС: „Голгофта“.

ПАЛЯС: „Несхоплений“ (на осн. Ед. Волеса), „Людина без лиця“.

ПАН: „Любовна мрія“ („Leise flehen meine Lieder“).

РАЙ: „Азбука кохання“ з Диншою та Круковським.

СВІТ: Нечинний.

СОНЦЕ: Збещещена“ та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Пані і шофер“ та ревія Волінського.

УТІХА: „На дні Океану“ та ревія.

ХИМЕРА. „Всі люди є ворогами“.

Закордонне радіо.

Середа, 26. червня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 22·10 Концерт. 16·05 Оп. мельодії Вагнера, 17·30 Сонатові твори, 19·30 Пісні й арії (Аксель сопр.), 21·00 Симфонія ч. IV. ес-дур А. Бруккера, **Брно** (325,4) 19·40 Оп. мельодії, **Мор. Острава** (269,5) 18·30 Пів години вальсів, **Прага** (470,2) 11·05, 15·00 Сальон. музика, 16·30 Концерт, 19·30 „Цар Салтан“ оп. Рімського-Корсакова, **Лягті** (1807) 18·15 Пісоньки, **Париж** (1648) 12·15 Легка музика, 20·00 Галевий вечір із Комедії, **Білгород** (437,3) 16·20, 20·00 Пісоньки, мельодії, **Берлін** (356,7) 14·15 Легка музика, 16·00 Нар. образці (спів, муз.), 20·45 Концерт присв. творам Чайковського, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·15 Оп. мельодії, 14·00 Від 2—3 весело в світі, **Кельн** (455,9) 16·00 Соната ас-дур на форт. Вебера, **Ляйпціг** (382,2) 20·45 Спів, **Мінхен** (405,4) 16·10 Токата на два форт., 17·00 Концерт, **Бресляв** (315,8) 12·00 Вес. пісоньки, 16·00 Форт. твори Баха, 19·00 Танки давніх добрих часів, **Будапешт** (550,5) 18·15 Симф. концерт, 22·10 Форт., **Міляно** (221,2) 11·30 Тріо, 17·05 Квінтет, 19·15 Муз. всячина, 20·50 „Ля Наве Роза“ оп. Сепілії, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 21·30 Симф. концерт.

Четвер, 27, червня 1935.

Відень (506,8) 17·25 Невідомий Верді (спів), 20·00 Симф. концерт, 21·30 Сонати на віольонч. і форт., 22·30 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 11·05 Сальон. музика, 21·15 Концерт, у прогр. Симфонія ч. 1. ц-моль Ірака, **Копенгаген** (255,1) 16·25, 21·35 Данські та сканд. пісні, **Лягті** (1807) 19·20 Спів, **Париж** (1648) 20·45 „Бенвенуто Челіні“ оп. Берліоза, **Атльона** (531) 20·45 Спів, **Білгород** (437,3) 17·00 Пісоньки, **Ковно** (1935) 21·00 Музика, пісоньки, **Берлін** (356,7) 16·00 Оперетнові пісоньки, 16·30 Молоді композитори, 19·20 Шуманові пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·40 Соната на віольонч. і форт. Гріга, **Кельн** (455,9) 20·10 Бетовенівський фестиваль, **Мінхен** (405,4) 19·00 Мельодії Шваблі, 20·10 Оп. фрагменти, **Ленінград** (1 224) 21·00 **Українські пісні**, **Будапешт** (550,5) 13·30 Циг. орх., 19·10 Скрипка, 22·00 Концерт, **Мілянo** (221,2) 17·05 Вок. концерт, 20·50 Орх. концерт, **Палермо** (531) 20·45 „Блакитний мазур“ оп. Легара, **Рим** (420,8) 17·05 Вок.-інстр. концерт, 20·50 „Ляморе медіко“ оп. Вольф-Ферарія

Львівське радіо.

Середа, 26. червня 1935.

6·30 Ранішня авдиція. 8·25 Практичні вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Сальон. квінтет, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Настроєві муз. дрібнички, 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Звичаї та обряди в білоруській пісні (білоруський хор), 16·00 Чи варто робити запаси на зиму, 16·15 Суч. музика для недовірків, 16·50 „Мандрівка Іванни“ Шельбург-Зарембн, 17·00 Пісні в супр. форт., 17·15 Хвилинка Альбеніца в гр. пл., 18·00 Вес. скеч „Весна в місті“ Бр. Вінавера, 18·15 З вояцької долі — давні пісоньки (хор), 18·30 Оповідання для дітей, 18·40 Сільва рерум, Мист. життя, 18·45 Легка музика в гр. пл., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 З ритмом нар. танків (альтівка, форт.), 19·50 Світ сміється — огляд закорд. гумору, 20·00 Літ. хвилини, 20·10 Легка музика в гр. пл., 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Про марш. Пілсудського, 21·40 Шопен: Віольончелева соната г-моль оп. 65. 22·05, 22·11 Спорт. вістки, 22·15 Мала орхестра.

Четвер, 27. червня 1935.

6·30 Раніпня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Комічна опера з гр. пл., 13·00 Хвилинка для жінок, 13·30, 15·30 Легка музика з гр. пл., 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Музика з гр. пл., 16·00 Для дітей: „Про бабусю Єву, дідуся та черешню, 16·30 „Мандрівка Іванни“ Шельбург-Зарембн, 17·00 Концерт орх., 18·00 Большевицька держава праці (про книжку И. Медзінської), 18·15 Пісні в вик. хору, 18·30 Ярослав учора й нині, 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·40 Спів (Слеповрон-Сонеєдзька сопр.) у супр. форт., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Авд.: Прелюдії та фуги С. Баха (гр. пл.), 20·00 Театр. фейлетон, 20·10 Концерт орх., 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Концерт симф. орх., спів, 21·30 Театр Уяви: „Паруси на вітер“ Рихлінського, 22·00, 22·06 Спорт. вістки, 22·10 Концерт малої орх.

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від — до	від — до
Пшениця одноц.	16·50—16·75	18·00—18·25
Пшениця збірна	15·50—15·75	17·00—17·25
Жито одноціле	13·25—13·50	15·25—15·50
Жито збірне	12·75—13·00	14·75—15·00
Ячмінь одноціляй	13·25—13·50	
Ячмінь на мливо	12·75—13·00	14·75—15·00
Кукурудза краєва	19·50—20·00	
Гречка на мливо	17·25—17·50	
Льон	40·00—42·00	
Крупи гречані	30·50—31·50	
Мука пш. І. А.	30·00—30·50	
Мука пш. І. Б.	28·00—28·05	
Мука пш. І. Ц.	26·00—26·50	
Мука пш. І. Д.	25·25—25·75	
Мука пш. ІІ. А.	23·00—23·50	
Мука пш ІІ. Ц.	23·50—23·75	
Висівки житні	7·00— 7·25	7·50— 7·75
Висівки пшен. гр.	7·00— 7·25	
Висівки пшен. сер.	6·75— 7·00	
Висівки пш. мілкі	8·75— 9·00	
Висівки ячмінні	6·50— 7·00	

Інші курси незмінені.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25—5·27 зол.

Нім. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінги 26·00—26·20, австр. шілінги 98·00—101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, дiри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75—4·85. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премїівки.

Долярівки 52·50—54·00, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 25. червня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла дес.	2·10 зол.
1 кг. масла експорт.	2·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	2·60 „

Цін на молоко не ставить.

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко і сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 25. VI. ц. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·00 зол.
Мол. одиор. кури І. кл.	„	0·90 „
Старі кури	„ „	0·80 „
Пантарки	„ „	1·30 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Замісць повідомлення про своє вінчання складають 10 зол. на Інвалідів і 10 зол. на найбідніших Степан і Ярослава з Чубатих Холодини.